

ДО Комисията по взаимодействие с НПО и жалбите на гражданите

Копие: Обществен съвет към КВНПОЖГ

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО

Законодателно предложение на ПП ВОЛЯ за изменение на Закона за прякото участие (ЗИД НА ЗПУГДВМС, внесен от ПП Воля о в НС на 29.06.2018 г.)

Уважаема Комисия,

От името на Национална гражданска инициатива „Участие, не участ“ за подобряване на законодателните условия за пряка демокрация в България, Ви информирам за нашето положително отношение към предложението за преформулиране на кворума за валидност на националните референдуми, направено от ПП ВОЛЯ с техен проект за ЗИД на ЗПУГДВМС, внесен в НС на 29.06.2018 г.

Представяме Ви някои наши аргументи в полза на приемане на направеното предложение:

1. Действащият праг (чл.23 ал.1 ЗПУГДВМС) за избирателна активност на националните референдуми е абсурдно формулиран, няма аналог в правния свят и е в пълен разрез с Препоръките на Съвета на Европа относно честните и свободни условия за референдуми.

Действащият праг е противоконституционен. За постановяване на неговата противоконституционност ние сме се обърнали с жалба към Националния Омбудсман, който в съответствие със своите пълномощия да сезира Конституционния съд за произнасяне по въпроса.

Действащият праг за избирателна активност на националните референдуми се доказва на практика като най-големият проблем за провеждането на смислени национални допитвания в България. Благодарение на него България е единствената държава от бившия социалистически блок, която не е провела нито един валиден национален референдум.

Без съмнение това е един от сериозните дефекти на българската демокрация.

2. Заменянето на кворум-участие с кворум-одобрение (въпреки принципно негативното ни отношение към кворумите), какъвто предлага ПП ВОЛЯ, има потенциал да ни освободи от противоконституционния текст и да разблокира патовата ситуация с валидирането на национални допитвания в България.

Качествената разлика е в това, че при кворум-одобрение няма толкова голямо значение колко общо гласоподаватели ще отидат на референдума – не е необходимо да отидат онези, които не одобряват предложението и които при кворум-участие тактически остават в къщи, за да намалят избирателната активност под прага (quorum busting strategy, тактика на бойкот) и така да спечелят „служебно“ референдума. Важно е колко български граждани одобряват предложението.

Илюстрираме това с цифри, близки до ситуацията с национален референдум 2016:

При настоящия кворум: Ако на предишните избори са гласували 3,5 млн. избиратели, за да е валиден национален референдум, на него трябва да се явят поне толкова избиратели. Ако отидат 3,5 млн. избиратели на референдума, ще са необходими 1,750,001 души да гласуват с ДА на предложението.

Ако отидат 3,499,999 избиратели, референдумът ще е невалиден, дори и всичките 3,499,999 да се гласували с ДА на предложението.

При кворум-одобрение = ½ от броя на избирателите на последните избори (ВОЛЯ):

Ако на предишните избори са гласували 3,5 млн. избиратели, не е необходимо целият брой да отиде на референдума. Необходимо е 1,750,001 избиратели да одобрят предложението (и разбира се те да са повече от половината гласували на референдума).

Ако кворумът, предложен от ВОЛЯ беше в сила през 2015 и 2016 г. щяхме да имаме четири окончателно решени въпроса от гражданите на България, защото гласувалите с ДА бяха много повече от половината гласували на предходните парламентарни избори.

Като си даваме сметка за редица недостатъци на предложението за ВОЛЯ за валидност на националните референдум, а именно :

- че предложеният кворум продължава да поставя висок праг за валидиране на референдумите
- че всъщност търсеният брой гласове за одобрение на предложението не се променя – той е същият като при действащия кворум-участие
- че за предпочитане е кворум одобрение да е фиксиран, а не зависим от активността на предходни избори, при това фиксиран на по-ниски нива, съобразени с Препоръките на Съвета на Европа (Венецианска комисия),

Ние препоръчваме на уважаемата комисия да даде положително становище по това конкретно предложение на ПП Воля, тъй като заменянето на кворум-участие с кворум-одобрение ще подобри материално-правните условия за национални референдуми и ще спомогне най-сетне да се видят истинските предпочитания на избирателите, които настоящият кворум-участие изкривява.

Надяваме се, че това предложение на ПП ВОЛЯ ще бъде разгледано и оценено самостоятелно, независимо от тяхното друго предложение - за референдуми върху ратифицирани международни договори, което считаме за противоконституционно.

С надеждата, че ще съумееете да отделите едното от другото предложение и ще ги оцените по достойнство,

Оставаме с уважение:

Национална гражданска инициатива „Участие, не участ“

09.07.2010